

Demonstrationer i FDA, vecka 7

7

7.) Beträkta kurvan $x^5 y^{10} = 2 - y$ och bestäm ekvationen för tangenten till kurvan i punkten $(1, 1)$.

Lösning: $x^5 y^{10} = 2 - y \Leftrightarrow x^5 y^{10} + y = 2$ som är nivåkurva till $f(x, y) = x^5 y^{10} + y$.

$$\begin{cases} f'_x(x, y) = 5x^4 y^{10} \\ f'_y(x, y) = 10x^5 y^9 + 1 \end{cases}$$

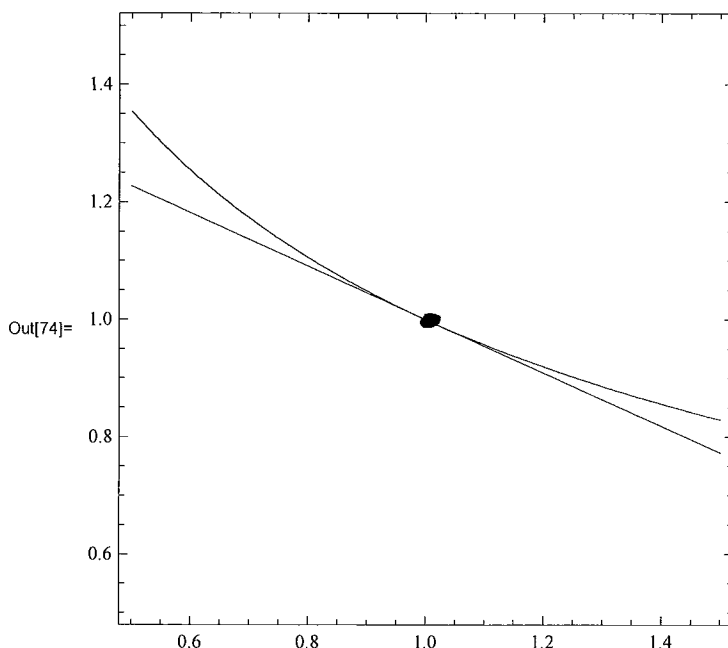
grad $f(1, 1) = (5, 11)$.

Formel (9) ger tangentens ekvation:

$$f'_x(1, 1)(x - 1) + f'_y(1, 1)(y - 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow 5(x - 1) + 11(y - 1) = 0 \Leftrightarrow \underline{\underline{5x + 11y - 16 = 0}}$$

ContourPlot[{x^5 y^10 == 2 - y, 5 x + 11 y - 16 == 0}, {x, 1/2, 1.5}, {y, 0.5, 1.5}]

2.) a) Bestäm riktungsderivatan till $f(x,y,z) = \sin xy + \tan z$ i punkten $(0, \frac{\pi}{4}, 1)$ i riktning mot punkten $(2, \frac{\pi}{2}, 0)$.

Lösning: Riktningen ges av $(2, \frac{\pi}{2}, 0) - (0, \frac{\pi}{4}, 1)$
 $= (2, \frac{\pi}{4}, -1)$.

$$\vec{v} = \frac{(2, \frac{\pi}{4}, -1)}{|(2, \frac{\pi}{4}, -1)|} = \frac{1}{\sqrt{4 + \frac{\pi^2}{16} + 1}} (2, \frac{\pi}{4}, -1)$$
$$= \frac{4}{\sqrt{80 + \pi^2}} (2, \frac{\pi}{4}, -1).$$

$$\nabla f(x,y,z) = (y \cos xy, x \cos xy + \frac{z}{\cos^2 yz}, \frac{y}{\cos^2 yz})$$

$$\nabla f(0, \frac{\pi}{4}, 1) = (\frac{\pi}{4}, 2, \frac{\pi}{2})$$

$$\therefore \underline{\underline{f'_v(0, \frac{\pi}{4}, 1)}} = \vec{v} \cdot \nabla f(0, \frac{\pi}{4}, 1) = \frac{4}{\sqrt{80 + \pi^2}} (\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2})$$
$$= \underline{\underline{\frac{2\pi}{\sqrt{80 + \pi^2}}}}$$

b) Visa att $u(\vec{x}) = \sin(\ln \sqrt{x^2 + y^2})$ löser $\vec{x} \cdot \nabla(\vec{x} \cdot \nabla u) + u = 0$.

Lösning: $\nabla u = (\cos(\ln \sqrt{x^2 + y^2}) \cdot \frac{x}{x^2 + y^2}, \cos(\ln \sqrt{x^2 + y^2}) \cdot \frac{y}{x^2 + y^2})$.

$$\vec{x} \cdot \nabla u = \cos(\ln \sqrt{x^2 + y^2})$$

$$\nabla(\vec{x} \cdot \nabla u) = (-\sin(\ln \sqrt{x^2 + y^2}) \cdot \frac{x}{x^2 + y^2}, -\sin(\ln \sqrt{x^2 + y^2}) \cdot \frac{y}{x^2 + y^2})$$

$$\vec{x} \cdot \nabla(\vec{x} \cdot \nabla u) = -\sin(\ln \sqrt{x^2 + y^2})$$

$$\therefore \underline{\underline{\vec{x} \cdot \nabla(\vec{x} \cdot \nabla u) + u = 0. \square}}$$

3.) Bestäm ekvationen för tangentplanet till ytan $x^3 + y^3 + z^3 - 3z = 2$ i punkten $(1, -1, 2)$.

③

Bestäm ekvationen för normalen till ytan i samma punkt, (Normalen genombör tangentplanet ortogonalt i punkten).

Lösning: Ytan är nivåyta till $f(x, y, z) = x^3 + y^3 + z^3 - 3z$.

$$\nabla f = (3x^2, 3y^2, 3z^2 - 3),$$

$$\nabla f(1, -1, 2) = (3, 3, 9).$$

Tangentplanetns ekvation i $(1, -1, 2)$:

$$\nabla f(1, -1, 2) \cdot (x-1, y-(-1), z-2) = 0$$

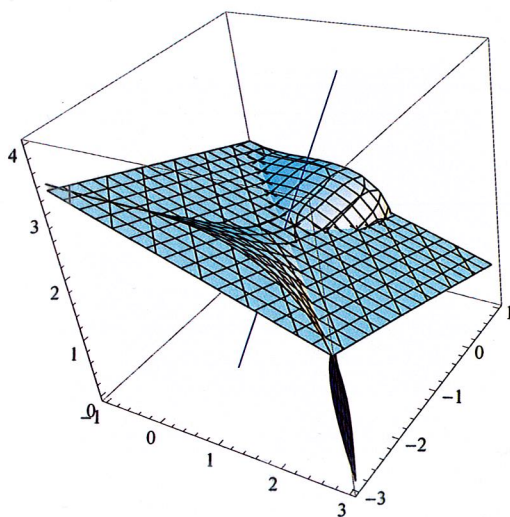
$$\Leftrightarrow 3(x-1) + 3(y+1) + 9(z-2) = 0$$

$$\Leftrightarrow \underline{x + y + 3z - 6 = 0}.$$

Normalens ekvation i $(1, -1, 2)$:

$$\underline{\underline{n(t) = (1, -1, 2) + t \cdot \nabla f(1, -1, 2) = (1, -1, 2) + t \cdot (3, 3, 9)}},$$

$-\infty < t < \infty$.

5.) Visa att ytan $x^2 - 2yz + y^3 = 4$ i punkten $(1, -1, 2)$ skär varje yta av formen $x^2 + 1 = (2 - 4a)y^2 + az^2$ under rätt vinkel ($a \in \mathbb{R}$).

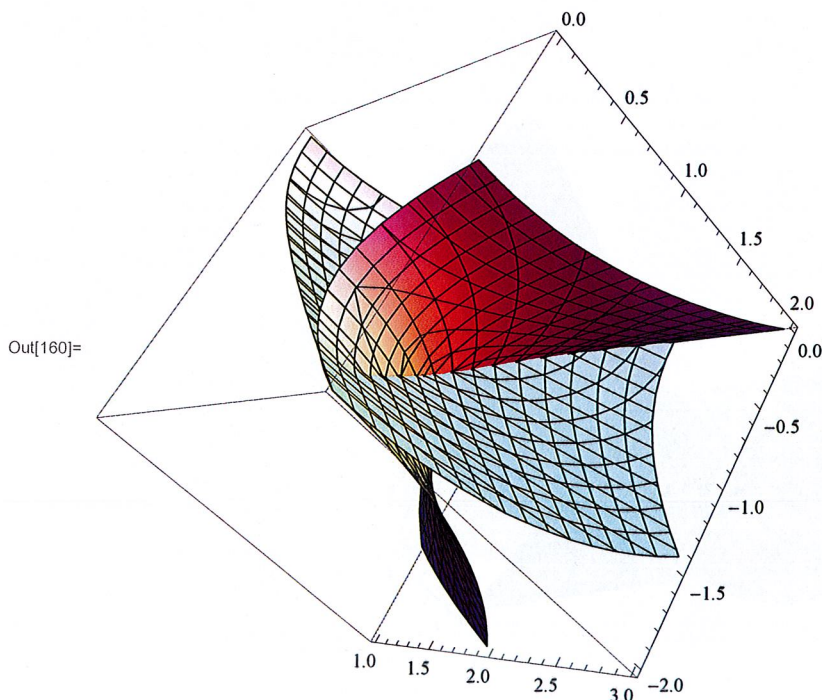
$$\begin{cases} x^2 - 2yz + y^3 = 4 & \text{nišyatz till } F(x, y, z) = x^2 - 2yz + y^3 \\ x^2 + 1 = (2 - 4a)y^2 + az^2 & \text{--- " --- } G(x, y, z) = (2 - 4a)y^2 + az^2 - x^2 \end{cases}$$

Bör visa att $\nabla F(1, -1, 2) \cdot \nabla G(1, -1, 2) = 0$, för alla $a \in \mathbb{R}$.

$$\begin{cases} \nabla F = (2x, -2z + 3y^2, -2y), & \nabla F(1, -1, 2) = (2, -1, 2) \\ \nabla G = (-2x, 2(2 - 4a)y, 2az), & \nabla G(1, -1, 2) = (-2, 8a - 4, 4a) \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \therefore \nabla F(1, -1, 2) \cdot \nabla G(1, -1, 2) &= (2, -1, 2) \cdot (-2, 8a - 4, 4a) \\ &= -4 + 4 - 8a + 8a \\ &= \underline{0}, \quad \underline{\forall a \in \mathbb{R}} \end{aligned}$$

In[160]:= ContourPlot3D[{x^2 - 2 y z + y^3 == 4, x^2 + 1 == (2 - 4 * 1) y^2 + 1 z^2},
{x, 0, 2}, {y, -2, 0}, {z, 1, 3}]

4.) $f, g: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ givna av $\begin{cases} f(u, v) = (uv, u-v) \\ g(x, y) = (x^2, xy) \end{cases}$, (5)

Bestäm med kedjeregeln funktionsmatrisen $(f \circ g)'$.

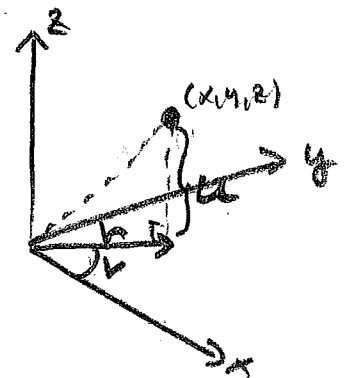
Lösning: Formel (72) ger $(f \circ g)' = f'(g(x, y)) g'(x, y)$.

$$g'(x, y) = \begin{pmatrix} 2x & 0 \\ y & x \end{pmatrix}, \quad f'(u, v) = \begin{pmatrix} v & u \\ 1 & -1 \end{pmatrix}.$$

$$\begin{aligned} \underline{\underline{(f \circ g)'(x, y)}} &= f'(x^2, xy) \cdot g'(x, y) \\ &= \begin{pmatrix} xy & x^2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2x & 0 \\ y & x \end{pmatrix} = \underline{\underline{\begin{pmatrix} 3x^2y & x^3 \\ 2x-y & -x \end{pmatrix}}}. \end{aligned}$$

6.) Räkna ut funktionsdeterminanten $\frac{d(x, y, z)}{d(r, v, u)}$ för övergång till cylindriska koordinater

$$\begin{cases} x = r \cos v \\ y = r \sin v \\ z = u \end{cases}$$

$$\underline{\underline{\frac{d(x, y, z)}{d(r, v, u)}}} = \begin{vmatrix} \cos v & -r \sin v & 0 \\ \sin v & r \cos v & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

$$= 1 \cdot \begin{vmatrix} \cos v & -r \sin v \\ \sin v & r \cos v \end{vmatrix} = r(\cos^2 v + \sin^2 v) = \underline{\underline{r}}.$$